

bor ter mu je sitno delo naložil, naj prevdarja, kje da bi se dalo kaj prihraniti v drž stroških. Doslej pa še nismo zapazili sledu njegovega dela, vendar pa klice že veliko število državnega denarja iz papirja dovolj, da je državi sila treba biti varčni.

Državni zbor, njegova sestava in pravice.

(Dalje.)

Ako razdelimo vse poslance po gori omejenih štirih skupinah, dobimo te-le številke: Veliko posestvo pošilja na Dunaj 85 zastopnikov, mesta in trgi 115, trgovinske zbornice 22, kmečke občine pa 131. Akoravno je v Avstriji kmetov največ, imajo le 16 poslancev več kakor mestjani in tržani. Vsi drugi stanovi imajo skupaj 222 zastopnikov, torej veliko več, kakor kmečke občine.

To prihaja od tod, ker ima pri drugih stanovih vsak poseben volilec, ki le 5 fl. davka plačuje, pravico voliti poslanca neposredno, kmečki posestniki pa morajo voliti le posredno t. j. morajo voliti še le volilne može, kateri potem gredo volit poslanca. Na 500 kmečkih posestnikov pride samo eden volilen mož. Občina, ki plačuje n. pr. 2000 gld. davka, nima tukaj večje pravice, kakor eden sam tržan ali meščan, ki plačuje le 5 gld. Vsakdo vidi, da tukaj pravice niso enakomerno razdeljene bremenom.

Ali vsaka dobra stvar more imeti napake, te se morajo pa popraviti. Tako je tudi z volilno postavo. Naši možje se napirajo na to, da bi popravili to postavo na korist kmečkim občinam. Kmetje torej, ki svoje može volijo, sami sebe podpirajo. Volitve, v katerih si kmečki posestniki izbirajo volilnih mož, imenujejo se prvotne volitve. Da so volilni može vrli in zanesljivi, za to morajo skrbeti prvotni volilci.

Volijo se poslanci na 6 let. Ko se prvokrat v tej šestletni dobi snidejo na Dunaju, zberejo se v cesarski prestolni dvorani. Na desno pred prestol se vstopijo udje gosposke zbornice, na levo pa udje spodnje hiše. Cesar pridejo obdani od nadvojvodov in ministrov se vsedejo na prestol ter berejo prestolni govor. V njem se navadno pohvalno izrečejo o delavnosti zbora v pretekli dobi, ter naznanijo, kak posel čaka poslance v novi dobi. V času pa se prestolni govor predbere v zbornici in to po ministru. Vendar pa mora govor podpisan biti od cesarja.

Od kraja je najstarejši poslanec predsednik zboru. Zatem se potrdijo volitve posameznih poslancev. To se zgodi ali kmalu v zboru, ali pa se zadeva izroči posebnemu odboru, ki se imenuje „legitimacijski“ odbor.

Zbirajo se poslanci v lepi novi hiši, katera se je postavila l. 1883. Deli se ta palača

v dva glavna dela. Na eni strani je gosposka zbornica, na drugi pa zbornica poslancev. Razven dveh velikih dvoran, odločenih za javne seje, je v njej še tudi mnogo manjših, kjer se shajajo razni odbori, klubi itd., ali kjer imajo pisarne, knjižnice itd.

Ko se volitve poslancev potrdijo, voli se predsednik in dva podpredsednika. Ti trije sedsedejo potem prirejene jim sedeže. Sedež predsednika je v sredi. Temu nasproti pa so sedeži poslancev v polukrogu; zadnji so višji od prvih. Med predsednikovo mizo in med sedeži poslancev je miza „stenografov“ za osem oseb. Ti sproti zapisujejo vse, kar se v zboru govori. Ono, kar so zapisali, se potem prepíše in tiska. ter se zove „stenografični“ zapisnik. Ob desnici predsednika sedijo v zbornici Slovani: Slovenci, Čehi in Poljaki. Proti levisi predsednika sedijo liberalci, t. j. oni, ki bi drugim le gospodovali radi, ne pa, da bi enaki bili z drugimi. K njim spada veliko Nemcev, Judov, pa tudi slovanskih odpadnikov. Vsi so večidel nasprotniki svete katoliške cerkve in Slovanov. Med temi so tudi poslanci iz naših mest in trgov, n. pr. Ausserer, Foregger itd. Nekako v sredi med desničarji in levičarji pa sedijo „konservativni“ Nemci, t. j. taki, ki hočejo, naj imajo v Avstriji vsi narodi enake pravice, naj se pa tudi katoliški cerkvi da in pusti, kar je njenega. Konservativni Nemci in Slovani imajo zdaj v državnem zboru večino proti liberalcem.

(Konec prib.)

Gospodarske stvari.

Redkev, okusna hrana.

Dobra je redkev, pa tudi zdrava, zato jo ima rad gospod na mizi, pa tudi kmet, se vé, da to le v pravi meri in le bolj za priboljšek drugi, tečniši jedi.

Pri nas ni ne vrta, da je nima in največkrat tudi v obeh vrstah, v katerih je redkev za rabo. Redkve je namreč dvoje vrst, letna in zimska. Prva se povžije po letu, druga pa po zimi in ker je lahko obojno sejati, zato se ona tudi že povsodi nahaja v obeh vrstah.

Zemlja, v katero češ saditi redkev, mora biti rahla in delati ti jo je treba precej globoko, kajti redkev rine svoje korenine precej globoko v prst. Da ljubi zemljo mokro, vendar pa toplo lego, tega se je prepričala že vsaka gospodinja, ako je videla, da ji je katero leto redkev dobro ugodila, drugo leto pa ne tako. Lehko je videla, zakaj je bilo tako eno in zakaj drugače drugo leto.

Gnoja, posebno svežega ni dobro spravljati na gredo, na katero češ kmalu redkev saditi, kajti korenje redkve bilo bi le grenko in kosmato še po vrhu. Ne eno pa ne drugo

ne ugaja. Ako je zemlja izpita, pa vendar tudi redkev ne stori, na taki je treba tekočega gnoja ali pa z gnojem, ki obstoji največ iz koščenega prahu. To je dobro, če zapomni gospodinja.

Čas, da spraviš seme v zemljo, ravna se potem, kedaj češ imeti redkev za vžitek. Poletna se vsadi sredi meseca aprila, zimska pa meseca junija. Letno lahko sadiš še precej gosto, zimsko pa le kacic 30 cm. drugo od druge. Izgaja se to z motiko, z njo narediš kake 3 cm. globoko jamico ter vsadiš va-njo po dvoje ali troje semen. Ko bi bila zemlja suha, kedar bi sadil, treba bi bilo sadikam zaliti. Kedar je seme pognalo ter so mlade rastlinice že prebolele svojo prvo bolezen — bolhe, vzameš lahko slabše iz zemlje ter pustiš le krepkeje v prsti.

Redkev se potlej še včasih oščiplje in dvekrat osiplje. Če je treba, zaliva se ji tudi od časa do časa. Več ko dobi redkev mokrote nase, bolja je in lepši ima okus.

Spravlja se redkev po leti, kedar nanese potreba, to se pravi, kolikor krat jo češ deti na mizo, zimska pa se pobere v pozni jeseni z njive, predno začenja zmrzavati. Le-ta se spravi v klet in dene, če le mogoče, v pesek; v tem obdrži dolgo svoj okus.

Za seme ravno ni težava, poletna redkev napravi že prvo leto seme, ako se pusti dovolje časa na njivi; za zimsko pa je je treba nekaj shraniti čez zimo ter jo spomladi posaditi. Le-ta začne meseca aprila že cvesti in rodi obilo semena.

Kaljivost obdrži seme pri redkvi kacic 5 ali 6 let in v osmih ali desetih dnevih se prikaže izpod zemlje.

Mazilo za rane pri živini.

Pogostem se pripeti kaj pri živini, da ti dobi kako živinče rano. Če ne gledaš na-njo, izgodi se ti lahko, da se ti živinče v toliko oškoduje, da nima več prave cene.

V tem ti je lahko pomoči. Vzemi nekaj strelnega praha ali smodnika, stolci ga v prah ter ga pomešaj v maščo ali svinjsko ali tudi drugo, pri tem ne stori veliko, kaka da je, samo, da je mašča. Ako namažeš živinčetu s to mažo rano, bode mu v nekih dneh zacelila brez vsake škode za živinče. Kedar se konj ogloje, stori še ta maža tem bolje, ker se naredi na rani kmalu koža z lepo dlako. Tudi zoper muhe se priporoča ta maža, samo da je treba žival potlej z mjiлом oprati. Dlako dobó pa vselej lepo svetlo po tej maži.

Sejmovi. Dne 16. maja v Št. Ilju v Slov. gor., v Cmureku, v Vojniku, na Pilštanju, v Rogatcu, v Studenicah in na Bizeljskem. Dne 18. maja pri sv. Juriju v Slov. gor.

Dopisi.

Iz Vranske doline. (Potreba posojilnice.) Savinjska dolina je od iztoka bistre Savinje pa gori do sinjih Solčavskih planin vrlo dobro oskrbljena z narodnimi denarstvenimi zavodi, kateri našim trgovcem (posebno lesotržcem), obrtnikom in kmetom ob času naenkratne potrebe dajo posojila, pa tudi sprejemajo denar v hranitev na obresti. Ni pa treba, da si kmet da prej ceniti svoje posestvo ali da mora pripustiti uknjiženje ali intabulacijo dolga. Potreba takih posojilničnih in hranilničnih društev se res vedno bolj spoznava, kakor se spoznava korist takih zadrug. Vsak napredek na gmotnem, recimo denarstvenem polju nas dela vedno samostalneje in je krepka podpora narodnega razvoja. Ako se ustanove taka društva, ni treba nam dajati ali pošiljati naših denarjev v tuje roke, ki nam vedno in vedno bijejo v obraz in razdavajo dobiček od uloženih slovenskih denarjev za svoje nemške teatre, za zloglasni „šulverein“, za pruskonemške veselice in kar je še več takih prismojenih abotnosti. Za slovenske zavode in blagodejnosti ga ne dobiš božjaka od teh rok! Ako si pa Slovenec sam, začetkom na skromni, potem pa vedno trdnješi in širji podlagi osnuje lastno društvo, na čelu kojega so slovenski poštenjaki, ne more ga žaliti ona tujčeva roka, polagoma bode stal na lastnih nogah. Dobički iz varstvenega zaklada itd. pa se lahko uporabijo za namen razvitka našega naroda in za blagotvornosti, kojih se udeleži v prvi vrsti revnejši del našega ljudstva. In zato so razumni možje in skrbni domoljubi napravili posojilnice po krasni dolini Savinjski v Celji, Žavcu, Šoštanji, Gornjemgradu itd. V Celji so imeli dokaj boja z ono tisto stranka, katera ima mnogo mnogo uzroka bati se za obstanek ondotne hranilnice. V Celji, morate vedeti, je silno veliko puhlega in ni vse zlato, kar se sveti, je obilo kalne vode a brez rib. Zato morajo slovensko vodo kaliti, da ribijo oblastno po njej. Le lepi Vranski trg, ta še nima posojilnice in to moramo opomeniti, da je v tem narodnem trgu odličnega slovenstva dovolj, da se osnuje posojilnica. In ta je potrebna, ker odtod daleč tja v Kranjsko ni nobene take zadruge, in že sam Vranski okraj bi imel za se osnovati si to društvo za to, ker sosedne posojilnice ne bodo več v tuje okraje dajale posojil. Toraj na noge, ne bojte se dela, saj imamo v našem poslancu g. Vošnjaku izvrstnega veččaka, ki si je pridobil že toliko zaslug za denarstvene domače zavode!

Iz Slovenjega gradca. (Šolsko društvo.) Gotovo že mislite, gospod urednik, da smo pri nas vsled hude zime že vsi pomrli ali pa da že tukaj ne živi nobeden narodnjak več,